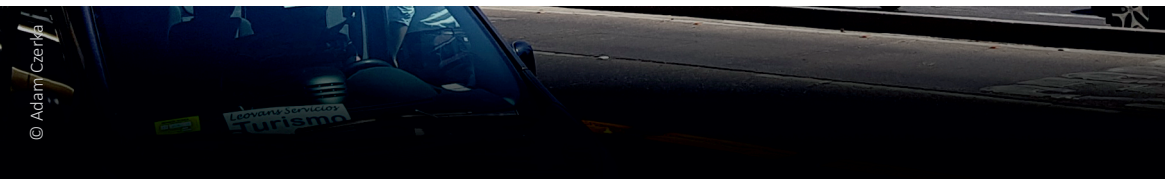

Chile

Przewodnik po rynku

CHILE
– PRZEWODNIK PO RYNKU

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ISBN 978-83-62132-82-9

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Kraj – dane ogólne	5
2.	Ustrój polityczny.	7
3.	Podstawowe informacje gospodarcze.	9
4.	Główne sektory gospodarki	12
5.	Główne bogactwa naturalne.	17
6.	Transport i komunikacja.	23
7.	Możliwości biznesowe dla polskich przedsiębiorstw.	26
8.	Ekonomiczne znaczenie państwa w regionie.	28
9.	Chylijski handel zagraniczny	29
10.	Import w praktyce	32
11.	Wymiana handlowa z unią europejską.	35
12.	Współpraca Chile z organizacjami międzynarodowymi	36
13.	Najważniejsze organizacje ekonmiczno-gospodarcze.	38
14.	Źródła	40

1. Kraj – dane ogólne

Chile, oficjalna nazwa Republika Chile, jest państwem w Ameryce Południowej, położonym na zachodnim wybrzeżu kontynentu, nad oceanem spokojnym ze stolicą w Santiago. Sąsiaduje z Peru, Boliwią oraz Argentyną. Do Chile należą również, liczne wyspy, których jest w sumie ok 3 tys. W większości przypadków są to głównie wyspy przybrzeżne, takie jak Wellington, Campana, Zachodnia część Ziemi ognistej, oraz wyspy leżące na otwartym morzu, najbardziej znane to Wyspa wielkanocna oraz Wyspa robinsona.

Ze względu na dużą rozciągłość południkową, oraz pionową strefowość w górach, klimat Chile jest silnie zróżnicowany. Północna część kraju, leży w strefie klimatu zwrotnikowego, wyjątkowo suchego (pustynia Atacama), w części centralnej, dominuje klimat podzwrotnikowy, umiarkowany, natomiast w południowej części kraju, klimat jest chłodny i wilgotny.

Ukształtowanie geograficzne Chile, to wąski pas o długości 4300 km. Najdalej na północ wysunięty punkt kraju to styk granic Peru i Boliwii, natomiast na południe, to przylądek Horn. Rozciągłość równoleżnikowa kraju w najszerszym miejscu wynosi 468 km, natomiast w najwęższym, jest to zaledwie 90 km.

Powierzchnia całkowita kraju, to 756 950 km², czyli porównując do powierzchni polski (312 679 km²), jest to kraj, ponad dwukrotnie większy przy ponad dwukrotnie mniejszej liczbie ludności. 17 574 000 mln- liczba ludności Chile, dane z 2017r.

Największym skupiskiem ludności, jest Region Metropolitana, zamieszany przez 7 036 792 mln mieszkańców czyli skupia 40,5% ludności całego kraju.

2. Ustrój polityczny

Chile jest demokratyczną republiką unitarną o ustroju prezydenckim. Zasady ustroju państwa zawarte są w konstytucji, która weszła w życie w marcu 1981r. Prezydent jest wybierany w wyborach powszechnych na czteroletnią kadencję, przez obywateli, którzy ukończyli 18 rok życia. Władza ustawodawcza znajduje się w rękach Kongresu Narodowego złożonego z Senatu (38 senatorów) i Izby Deputowanych (120 deputowanych).

Aktualnie, prezydentem jest Sebastian Piñera, wywodzący się z partii Chile Vamos. W ostatnich wyborach, które odbyły się 17 grudnia 2017r. wygrał przewagą 54,6% głosów, w stosunku do konkurenta, Alejandro Guilliera z partii La Fuerza de la Mayoria, który zdobył 45,4% głosów.

Państwo składa się z 15 regionów, na czele których stoi intendente (wojewoda):

- Arica y Parinacota,
- Tarapacá,
- Antofagasta,
- Atacama,
- Coquimbo,
- Valparaíso,
- Region Metropolitalny Santiago,
- Libertador General Bernardo O'Higgins,
- Maule,
- Bío Bío,
- Araucanía,
- Los Ríos,
- Los Lagos,
- Aisén del General Carlos Ibáñez del Campo,
- Magallanes y de la Antártica Chilena.

Najważniejsze, rządowe adresy internetowe:

- Prezydent <https://prensa.presidencia.cl/>
- Rząd Chile <https://www.gob.cl/>
- Ministerstwo Rolnictwa <https://www.minagri.gob.cl/>
- Ministerstwo Obrony Narodowej <http://www.defensa.cl/>
- Ministerstwo Ekonomii i Energii <http://www.economia.cl/>
- Ministerstwo Edukacji <https://www.mineduc.cl/>
- Ministerstwo Finansów <http://www.hacienda.gov.cl/>
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych <http://www.interior.gob.cl/>
- Ministerstwo Sprawiedliwości <http://www.minjusticia.gob.cl/>
- Ministerstwo Górnictwa <http://www.minmineria.cl/>
- Ministerstwo Robót Publicznych, Transportu i Komunikacji <http://www.moptt.cl/>
- Ministerstwo Rozwoju Socjalnego <http://www.ministeriodesarrollo-social.gob.cl/>
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych <https://minrel.gob.cl/>
- Ministerstwo Zdrowia <http://www.minsal.cl/>
- Ministerstwo Sekretarza Generalnego Rządu <http://www.segegob.cl/wp/>
- Ministerstwo Sekretarza Generalnego Prezydenta <http://www.min-segpres.gob.cl/>
- Ministerstwo Kobiet <https://www.minmujeryeg.cl/>
- Ministerstwo Pracy i Opieki Socjalnej <http://www.mintrab.cl/>
- Ministerstwo Kultury i Sztuki <http://www.cultura.gob.cl/>
- Ministerstwo Transportu i Telekomunikacji <http://www.mtt.gob.cl/>
- Ministerstwo Dóbr Narodowych <http://www.bienesnacionales.cl/>
- Ministerstwo Ochrony Środowiska <http://portal.mma.gob.cl/>
- Ministerstwo Sportu <http://portal.mma.gob.cl/>
- Ministerstwo Pracy i Prognoz Społecznych <http://www.mintrab.gob.cl/>
- Ministerstwo Mieszkalnictwa i Urbanistyki <http://www.minvu.cl/>

3. Podstawowe informacje gospodarcze

Chile jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się państw Ameryki Łacińskiej. Największą rolę w gospodarce kraju odgrywa wydobycie rudy miedzi, jodu, litu oraz azotanów. Większość wydobywania rud jest przeznaczona na eksport.

Chile posiada również, stosunkowo dobrze rozwinięty, przemysł przetwórczy, którego, najważniejszymi gałęziami są przemysł spożywczy, celulozowo-papierniczy, chemiczny i odzieżowy.

Chile ma dobrze rozwinięty system energetyczny, który w pełni zaspokaja potrzeby kraju. Energię elektryczną wytwarzają głównie elektrownie wodne wykorzystujące spadek rzek płynących z Andów w stronę Pacyfiku.

Dobrze rozwinięte rolnictwo w gospodarce kraju odgrywa rolę drugoplanową. Grunty orne zajmują tylko 8% powierzchni kraju. Pustynna północ i zimne południe są do produkcji rolnej praktycznie nie wykorzystywane. Dominują uprawy strefy umiarkowanej: pszenica, kukurydza, len i ziemniaki. Ważnym działem rolnictwa jest sadownictwo (jabłonie, grusze, śliwy), uprawa winogron oraz warzywnictwo. Ponad 4/5 owoców trafia do Stanów Zjednoczonych i Europy, gdzie pojawiają się w okresie zimy na półkuli północnej.

Chile już pod koniec lat siedemdziesiątych wprowadziło gospodarkę rynkową. Po kryzysie gospodarczym (1982-1985) kraj ten posiada obecnie w Ameryce Łacińskiej najbardziej rynkową i zarazem najbardziej dynamicznie rozwijającą się gospodarkę. Dokonane w ostatnich latach reformy gospodarcze doprowadziły do wysunięcia Chile na czołowe miejsce w Ameryce Łacińskiej pod względem rozwoju ekonomicznego.

Rozważna polityka makroekonomiczna i stabilizacja fiskalna stanowiły kluczowe czynniki wzrostu Chile w warunkach realizacji strategii zago-

spodarowania surowców naturalnych. Przeprowadzenie gruntownych reform w obszarze handlu i cyny miedzi, bijące rekordy na międzynarodowych rynkach umożliwiły Chile w latach 1988–1997 realizację wysokiego tempa wzrostu gospodarczego (ok. 7-8 proc.). W następnych latach, nastąpił spadek wzrostu PKB, do którego w znacznym stopniu, przyczynił się kryzys azjatycki. W latach 2004-2008 kraj ten ponownie zaczął osiągać wysokie tempo wzrostu PKB (ok. 6 proc.). Światowy kryzys ekonomiczny w latach 2007-2009, doprowadził do ponownego pogorszenia wskaźników ekonomicznych i wzrost PKB oraz popyt wewnętrzny odnotowały znaczące spadki. Na początku 2010 r., chwilę przed zmianą rządu, Chile doznało tragicznego w skutkach, trzęsienia ziemi. (27 lutego 2010). Szacunkowe straty spowodowane trzęsieniem ziemi oceniono na 30 mld USD. Rząd ogłosił Program odbudowy kraju, przewidziany na lata 2010-2013. Program zakładał realizację inwestycji w wysokości 8,4 mld USD w najbliższych 4 latach w sektorach takich jak:

- mieszkalnictwo
- urbanizacja
- architektura
- edukacja
- infrastruktury
- roboty publiczne
- ochrona zdrowia
- zapobieganie kataklizmom.

Do końca 2013 r. uporano się z odbudową 95% zniszczonej infrastruktury.

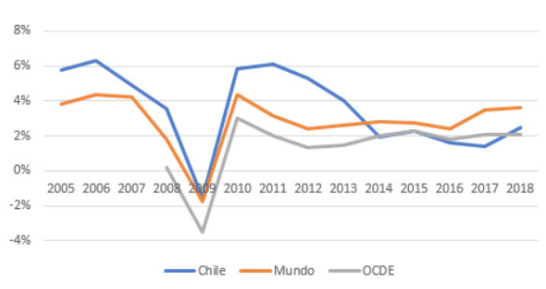
W 2014 do władzy wróciła koalicja centrowo-lewicowa pod nazwą Nueva Mayoría a na czele rządu stanęła ponownie Michelle Bachelet. Rząd zapowiedział przywrócenie darmowej edukacji, zmianę konstytucji oraz stworzenie nowego systemu podatkowego.

17 grudnia 2017 r., wybory prezydenckie, wygrywa Sebastian Piñera. Z uwagi na głębokie strukturalne różnicowanie społeczno-gospodarcze kraju (regionalne, społeczne, kulturowe), Chile posiada potencjał szybkiego rozwoju gospodarczego. W społeczno-politycznej rzeczywistości Chile, które należy do krajów o najwyższej rozpiętości dochodów na świecie, realizacja priorytetów rządowych programów, wymagać bę-

dzie dłuższego okresu czasu, nawet przy bardzo aktywnej roli państwa wspierającego wolny rynek. Według szacunków Międzynarodowego Funduszu Monetarnego, Chile osiągnie w 2019 roku wzrost gospodarczy ok. 3,2 proc.

Wzrost roczny PKB na świecie

PKB Chile i krajów OCDE w latach 2005 - 2018

4. Główne sektory gospodarki

Analizując chilijską gospodarkę oraz potencjał eksportowy polskich przedsiębiorstw, możemy wyłonić trzy główne sektory, potencjalnie, najbardziej wartościowe dla zaistnienia polskich przedsiębiorstw na rynku chilijskim.

Główne sektory gospodarki (o największym znaczeniu/udziale w PKB).

W 2017 udział poszczególnych sektorów gospodarki w tworzeniu PKB prezentował się następująco:

- 42,170 mln USD- usługi finansowe (obejmują ubezpiecz., usł. dla biznesu)
- 35,218 mln USD- usługi dla osób (obejmują edukację, sł. zdrowia i in.)
- 33,597 mln USD- handel, gastronomia, hotelarstwo
- 30,357 mln USD- przemysł przetwórczy
- 24,293 mln USD- pochody z podatku od wartości dodanej (VAT)
- 30,006 mln USD- górnictwo
- 19,372 mln USD- budownictwo
- 23,181 mln USD- usługi mieszkaniowe
- 15,128 mln USD- transport
- 13,935 mln USD- administracja publiczna
- 9,320 mln USD- gaz, elektryczność, woda
- 9,244 mln USD- rolnictwo i leśnictwo
- 2,144 mln USD- rybołówstwo
- 1,306 mln USD- dochody z należności celnych

Źródło: Cochilco, 2018

Usługi

Jest to największy, najbardziej dochodowy sektor w chilijskiej gospodarce. Główne działania tego sektora to m.in. turystyka, sprzedaż detalicz-

na, edukacja, zdrowie, transport, bezpieczeństwo, rozrywka, instytucje finansowe.

Turystyka jest jedną z głównych działalności gospodarczych w chilijskim sektorze usług. W 2015 r. zajmowała szóstą pozycję w całym sektorze, generując 3,2% krajowego PKB oraz zatrudnienie na poziomie ponad 300 000 osób. Wynika to z faktu, że kraj jest trzecim ulubionym celem turystycznym w Ameryki Południowej, po Brazylii i Argentynie, zasługą tej pozycji, jest różnorodność klimatu oraz bogactw naturalnych.

Kolejnym bardzo ważnym sektorem jest sektor finansowy. W Chile operuje ponad 20 banków, w tym Santander, Banco de Chile, Banco Estado, BCI, BBVA, CorpBanca, Desarrollo, Security i Banco Bice. W stosunku do liczby ludności chilijski sektor bankowy jest największy i najbardziej rozwinięty w Ameryce Południowej. Ponadto, zgodnie z kilkoma zewnętrznymi analizami, jest jednym z najbardziej zaawansowanych w regionie i najbardziej dochodowych na świecie.

Innym znaczącym sektorem jest handel detaliczny, z którego korzystają również przybysze z krajów ościennych. Niekwestionowanym liderem chilijskiego handlu, jest sieć domów handlowych Falabella. Natomiast potencjał chilijskiego rynku, stworzył miejsce również dla innych, równie dużych placówek handlowych, które posiadają swoje udziały również w takich usługach jak ubezpieczenia oraz prywatna służba zdrowia.

Największe chilijskie sieci handlowe:

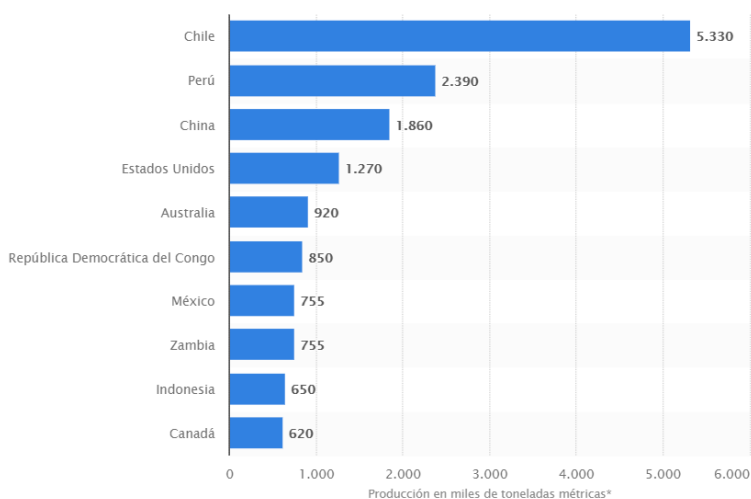
- FALABELLA- (www.falabella.com)
- TOTTUS- (www.tottus.cl/tottus/)
- CENCOSUD- (www.cencosud.com/)
- WALMART CHILE (www.walmartchile.cl/)
- SMU- (www.smu.cl/)
- MONSERRAT- (www.montserrat.cl/)
- CUGAT- (www.cugat.cl/)

- LA FAMA- (www.lafama.cl/)
- UNICO- (www.supermercadounico.cl/)
- ROMANINI- (www.romaninigainza.tie.cl/)
- CENTRAL MAYORISTA- (www.centralmayorista.cl/)
- LA COLCHAGUINA- (www.lacolchaguina.cl/)

Górnictwo

Górnictwo, było i jest motorem napędowym chilijskiej gospodarki. Lecz to miedź stała się flagowym produktem, przemysłu wydobywczego, prężnie działającego w tym kraju.

Wydobycie miedzi w tonach metrycznych

W Chile zlokalizowanych jest 27 proc. światowych zasobów miedzi oraz wiele innych surowców mineralnych, czyniących ten kraj, zagłębiem światowego górnictwa. Dzięki temu, kraj jest odpowiedzialny za 32%, światowej produkcji miedzi, azotanów naturalnych, których 100% produkcji pochodzi z Chile oraz jodu (58%), litu (45%). Jest również szóstym, światowym dostawcą srebra.

Wracając do azotanów naturalnych, należy wiedzieć, że minerał występuje również w innych częściach świata lecz tylko na Pustyni Atakama, znajduje się w tak skoncentrowanych ilościach, że jego wydobycie, stało się opłacalne.

Jak podaje Centralny Bank Chile, to górnictwo oraz infrastruktura wydobywcza, generują ponad 50% inwestycji zagranicznych. Zasobność surowców, przyciąga do Chile firmy wydobywcze z najdalszych zakątków świata. Jedną z nich jest pochodząca z naszego kraju KGHM Polska Miedź, posiadająca kopalnie Sierra Gorda.

W ostatnich latach odnotowuje się spadek dochodów dla budżetu państwa związanych z sektorem wydobywczym. Powodem jest to spadek cen miedzi na światowych rynkach i spowolnieniem gospodarczym Chin, które są głównym odbiorcą chilijskiej miedzi.

W rankingu kanadyjskiego Fraser Institute najbardziej opłacalnych państw pod kątem inwestycji w górnictwie, Chile znalazło się dopiero na 39 pozycji na 104 badanych państw. Znaczny spadek, biorąc pod uwagę fakt, że w roku 2013 było jeszcze na 4 miejscu. W stosunku do roku 2015 jest to spadek o 28 pozycji. Chile jest największym producentem miedzi i posiada największe rezerwy tego złoża na świecie szacowane na 150 mln ton, co stanowi prawie 28 proc. udział w światowych zasobach tego surowca. Pomimo dominacji dużych producentów, również mniejsi przedsiębiorcy prowadzą inwestycje, a sektor pozostaje wciąż otwarty i konkurencyjny. W latach 90-tych XX w. wydobycie miedzi wynosiło 3,5 mln ton rocznie, w roku 2010 5,4 mln ton, w 2015 r. 5,76 mln ton, w 2016 r. 5,5 mln ton, a docelowo ma osiągnąć 8 mln ton do 2018 roku. Chilijska produkcja miedzi w ponad 98% kierowana jest na eksport. Wewnętrzne zapotrzebowanie kraju zaspokajane są przez niecałe 2 % ogólnej produkcji.

Przemysł przetwórczy

Kolejną, bardzo istotną gałęzią gospodarki, jest przemysł przetwórczy. Mówiąc o tej gałęzi gospodarki, musimy brać pod uwagę wszystkie sektory z których pochodzą pozyskiwane w Chile surowce naturalne. W tym przypadku, należy wykluczyć sektor przetwórstwa związany z przemysłem górniczym, ponieważ procent zysków pochodzący z tego

sektora jest tak wysoki, że sztucznie zawyżałby statystyki innych z innych dziedzin, w których Chile, w wielu przypadkach, zajmuje czołowe [pozycje na światowych rynkach.

Chile jest producentem oraz największym światowym eksporterem produktów takich jak:

- świeże winogrona
- świeże jagody
- świeży filet z łososia
- świeże czereśnie
- świeże śliwki
- jabłka dehydratyzowane
- słód karmelowy
- małe
- mrożone filet z łososia

Chile zajmuje drugie miejsce na świecie pod względem eksportu:

- mączki rybnej
- suszonych śliwek
- mrożonych malin

Chile zajmuje trzecie miejsce na świecie pod względem eksportu:

- rodzynek
- orzechów
- porcji mrożonego indyka
- inuliny
- łuskanych orzechów
- mrożonego ostroboka

Źródło: prochile, 2018

5. Główne bogactwa naturalne

Kopaliny

Bardzo duża, geograficzna rozciągłość Kordylierów, zapewnia dostępność około trzydziestu cennych surowców, z których najważniejszymi: miedź, molibden, ren, lit i jod. Istotne są również zasoby żelaza, potasu, manganu, boru i saletry, minerału, który przynosił bardzo duży dochód na początku XX wieku, ale na który popyt spadł ze względu na pojawienie się syntetycznych produktów, które go zastąpiły.

Wg badań United Geological Service z USA, złoża rudy miedzi w Chile wynoszą 140 mln ton, co daje równowartość 30 proc. światowych zasobów tego surowca. Złoża molibdenu wynoszą 3 mln ton, czyli 35 proc. światowych zasobów. Chile dysponuje również aktywnie eksploatowanymi złożami żelaza, magnezu, złota, srebra, ołowiu, cynku oraz litu. W Chile ropa naftowa wydobywana jest ze złóż położonych na południu kraju, na 36 platformach wiertniczych położonych w Cieśninie Magella-na. Złoża gazu ziemnego są eksploatowane na południu Chile (Region Magallanes), podobnie jak węgla kamiennego (okolice Coronel). Chile posiada również złoża gazu łupkowego, które szacuje się na 64 tcf.

Zasoby

Źródło: sonami, 2018

Rybołówstwo

Chile posiada jeden z najważniejszych sektorów rybołówstwa w Ameryce Południowej. Na długości 4 300 km linii brzegowej osiąga się roczne połowy w wysokości około 6,1 miliona ton. Wśród najczęściej poławianych ryb i skorupiaków, należy wymienić: flądrę, morskczuka, węgorza, sardynki, makrele, ostroboka oraz krewetki, homary i kraby.

Regiony, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego w sektorze rybołówstwa to region Tarapacá, a następnie region VIII Biobío. Przemysł rybny przetwarza większość połowów na mączkę rybną, oleje i konserwy.

Przewiduje się że do 2030 r. produkcja ryb, w tym pochodzących z akwakultury, wyniesie 3,7 mln ton. Jest to wzrost o 44,6% w stosunku do poziomu produkcji osiągniętego w 2016 roku na poziomie 2,5 miliona ton. W przypadku produkcji pochodzącej z akwakultury oczekuje się, że do 2030 r. wzrośnie ona do ponad 1,3 mln ton. Odpowiada to wzrostowi o 26,4% w porównaniu do 2016 r.

Analizy rynkowe potwierdzają, że w 2016 roku Chile, zajmowało czwarte miejsce na świecie w produkcji ryb morskich i akwakultury przybrzeżnej (726.000 ton), czwarte miejsce w produkcji akwakultury mięczaków morskich (307 tysięcy ton) i dziesiąte wśród główni producenci glonów (15 tysięcy ton).

Zasoby leśne

Chile posiada 16 milionów hektarów lasów, które pokrywają 21% powierzchni Chile co zapewnia gałęzi przemysłu związanej z przemysłem drzewnym, ponad 6 miliardów dolarów, rocznego przychodu z eksportu. W 2000 r. produkcja drewna wyniosła 28 mln m³, w podziale na drewno twarde i miękkie, przeznaczone do produkcji płyt, masy celulozowej i papieru. Dzięki sprzyjającym zachętom podatkowym od połowy lat 70, sektor leśny, pod koniec następnej dekady, reprezentował ponad 10% eksportu tego kraju.

W latach 2000-2015 zużycie obrobionego drewna wzrosło o 78%, z 24,4 miliona metrów sześciennych do 43,6 miliona metrów sześciennych. Badanie Urzędu Polityki Agrarnej (ODEPA) mówi, że wielkość produkcji przemysłu drzewnego w przemyśle związanym z wytwarzaniem

produktów leśnych znajduje się na historycznym poziomie, po kryzysie z 2009 r. i skutkach trzęsienia ziemi z dnia 27 lutego 2010 r.

Zużycie drewna przez chilijski przemysł leśny, wzrosło w przeciągu 15 lat o 78%

ODEPA zauważa, że drewno cięte jest głównym przedstawicielem surowca, co stanowi wyjątkową sytuację w porównaniu z wynikami z poprzednich lat, odnotowując w tym okresie 15 lat, wzrost o 31,7%, z udziałem w wysokości 37,6% w 2015 roku. Drugie miejsce przypada chemicznej miazdze, półproduktowi, który w konsumpcji przemysłowej w latach 2000-2015 odnotował 115,2% wzrost produkcji, powodując jednocześnie zużycie 36,5% wszystkich, ściętych drzew. Udział w rynku trzeciego półproduktu, czyli skrawków drzewnych, to wzrost o 77,5%, do daje 5,4 mln m³ produktu z udziałem 12,3% całkowitej konsumpcji. Kolejnym ważnym aspektem jest ewolucja przemysłowego wykorzystania sosny i eukaliptusa. Sosna, która pokrywa dużą część trendów konsumpcyjnych na poziomie zagregowanym, koncentruje się w ciętym drewnie z 51,4% całkowitej konsumpcji, a następnie ściernu chemicznego z 29,2%; oraz tablic i arkuszy z 14,1%. Produkty te wykazywały silny wzrost, w którym najwyższe wzrosty odnotowały deski i arkusze z 433% w latach 2000-2015. W 2015 r. prym w konsumpcji wiodła chemiczna masa celulozowa z 57,8%, w dalszej kolejności zrębki z 39,4% oraz deski i arkusze z 2,3%.

XV Región de Arica y Parinacota

Arica- stolica regionu
Wydobywa się tu głównie miedź, saletrę, sól i siarkę.
Region słynie również z połowów sardynek, oraz uprawy
mango, cytryn oraz oliwek.

Iquique- stolica regionu
Wydobywa się tu głównie miedź, saletrę i sól. Poławia się tu duże ilości sardeli, z których wyrabia się mączkę rybną oraz olej rybny. W regionie znajdują się też największe w kraju, zakłady przetwórstwa ryb.

II Región Antofagasta

Antofagasta- stolica regionu
Ekonomia regionu, uzależniona jest od wydobycia miedzi
oraz w rybołówstwa.

III Región Atacama

Copiapó- stolica regionu
Lokalną ekonomię napędza wydobywanie miedzi. Region, znany jest również z uprawy jęczmienia, pszenicy, kukurydzy i winogron. Coraz większy wpływ na przychody regionu, ma również turystyka

La Serena- stolica regionu
Wydobywa się tu onyks, żelazo, magnez oraz lazuryt.
Uprawia się tu również tytoń, oliwki i winogrona. Duże
znaczenie dla regionu ma rybołówstwo oraz przemysł
przetwórczy ryb.

Valparaíso- stolica regionu

W Valparaíso, znajduje się największy chilijski port. W regionie znajdują się również złoża miedzi.

Santiago- stolica regionu

W stolicy znajdują się siedziby, największych chilijskich firm i światowych korporacji. Region, słynie również z produkcji maszynowej i rolniczej.

Rancagua- stolica regionu

Wydobywa się tu złoto i miedź. Rolnictwo znane jest z uprawy warzyw.

Talca- stolica

Lokalną ekonomię napędza rolnictwo. Produkcja zwierzęca, uprawy buraków cukrowych oraz produkcja wina.

Concepción- stolica regionu

Region znany jest z przemysłu drzewnego, znajdują się tu największe, chilijskie fabryki celulozy. Przemysł wydobywczy, skupia się na węglu kamiennym oraz rudzie żelaza.

Temuco- stolica regionu

Region typowo rolniczy. Główne uprawy to pszenica, owoce jęczmień. Rozwinięta jest tu również produkcja zwierzęca.

XIV Región de Los ríos

Valdivia- stolica regionu

Ekonomia regionu bazuje na przemyśle leśnym oraz rolnictwie. Uprawia się tu ziemniaki, buraki, owies oraz jęczmień.

X Región de Los Lagos.

Puerto Montt- stolica regionu

Rolnictwo, głównie produkcja mięsna jest główną gałęzią przemysłu w regionie. Istotny też jest przemysł drzewny, oraz rybołówstwo

XI Región del General Carlos Ibáñez del Campo

Coyhaique- stolica regionu

Najbardziej rozwinięty jest przemysł drzewny oraz rolnictwo w formie produkcji mleka oraz chowu bydła rzeźnego.

XII Región de Magallanes y La Antártica Chilena.

Punta Arenas- stolica regionu

Górnictwo jest głównym sektorem przemysłu. Wydobywa się tu gaz, węgiel kamienny i ropę naftową.

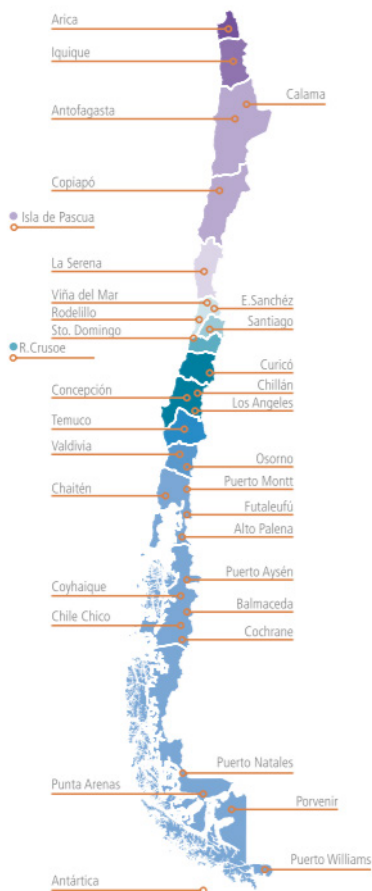
6. Transport i komunikacja

Porty lotnicze o największym znaczeniu dla gospodarki

Komunikacja lotnicza

W Chile znajduje się około 330 lotnisk, w tym jedno lotnisko międzynarodowe i osiemnaście o zasięgu lokalnym, w tym dwa z nich działają tylko w okresie letnim.

Linie lotnicze, nie posiadają bezpośredniego połączenia z polską, natomiast można bez problemów można tam dolecieć z międzylądowaniem z Polski oraz licznych, europejskich portów lotniczych.

Źródło: <http://repositorio.conicyt.cl/>

Komunikacja drogowa

Chile ma rozległy system transportowy, którego sieć dróg wynosi 80 505 kilometrów, z których zaledwie 23% jest utwardzonych. Mimo to, niektóre miejsca w Chile są nadal odizolowane od świata a jedyną opcją na dotarcie jest transport lotniczy lub morski.

Główne drogi komunikacji naziemnej to:

Autostrada Panamericana (Rout 5), która przecina kraj z północy na południe, łącząc peruwiańską granicę z Puerto Montt oraz dalej na południe, autostrada 6 łącząca Quellón z Chiloé.

Ruta 68, łącząca Santiago z portowymi miastami Valparaiso i Viña del Mar. Ruta 78, łącząca Santiago z miastem San Antonio. Trasa nr 7 łącząca argentyńskie miasto Mendoza z portowym Valparaiso oraz trasa nr 5, łącząca stolicę, Santiago de Chile, z górniczym miastem Antofagasta.

Przejazd głównymi trasami kraju jest płatny. Cena za przejazd waha się od 500 do 3000 pesos (1 do 5 euro), w zależności od trasy i dnia tygodnia. W Chile obowiązuje ruch prawostronny, obowiązuje również obowiązek, zapinania pasów bezpieczeństwa. Maksymalna dozwolona prędkość na autostradach wynosi 120 km / h, oraz drogach szybkiego ruchu 100 km / h. Służbą odpowiedzialną za kontrolę bezpieczeństwa na drogach są karabinierzy, czyli Carabineros de Chile. Od czerwca 2007 r. obowiązuje nakaz poruszania się pojazdów mechanicznych, z włączonymi światłami dziennymi.

Więcej informacji na temat sieci dróg w Chile można znaleźć na stronie internetowej: www.vialidad.cl.

Komunikacja kolejowa

Chile ma ponad 2200 kilometrów linii kolejowych, które obejmują region V do regionu X. Połączenia kolejowe, mają bardzo niską jakość, głównie dlatego że, są wykorzystywane do transportu towarów. Jednak w ostatnich latach Ministerstwo Robót Publicznych za pośrednictwem EFE (Empresa de Ferrocarriles del Estado) poczyniło znaczne postępy w pasażerskim transporcie kolejowym. Przeprowadzono projekty modernizacji zarówno torów, jak i pociągów oraz innych elementów infrastruktury kolejowej. Obecnie Grupa EFE wdraża plan rozwoju sieci ko-

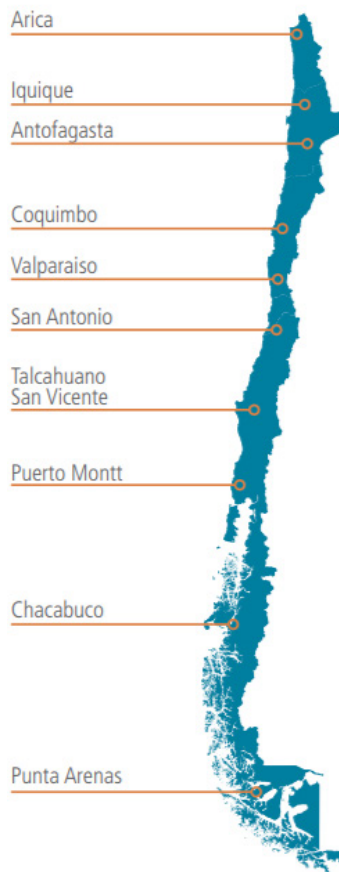
lejewej, który ma na celu pozyskanie 100 milionów pasażerów do 2020 r. oraz podwojenie tonażu ładunków przewożonych pociągiem.

Więcej informacji na temat chilijskiego kolejnictwa, znajduje się na stronie: www.efe.cl

Komunikacja morska

Transport towarów drogą morską ma ogromne znaczenie dla chilijskiej gospodarki. W Chile, zarejestrowanych jest 13 państwowych spółek portowych i 29 prywatnych portów. Obecnie wśród 13 przedsiębiorstw państwowych sektor prywatny uczestniczy w dziewięciu jako koncesjonariusze zakontraktowani do obsługi nabrzeży. Żegluga jest słabo wykorzystywana jako środek transportu pasażerskiego, z wyjątkiem południowego obszaru, gdzie służy jako połączenie pomiędzy różnymi wyspami. Kilka razy w miesiącu z Valparaíso, wypływa łódź, której portem docelowym jest Wyspa Wielkanocna a przystankiem ma tej trasie jest Wyspa Robinsona Crusoe.

Główne porty morskie

Źródło: <http://repositorio.conicyt.cl>

7. Możliwości biznesowe dla polskich przedsiębiorstw

Santiago postrzegane jest jako chilijskie centrum biznesowe. Sam region metropolitalny koncentruje ponad 7 milionów mieszkańców (około 40% ogółu mieszkańców kraju). W innych regionach znajdują się określone sektory przemysłowe, takie jak górnictwo w regionie Antofagasta i Calama lub połowy na południu. Warto również podkreślić, że coraz większe znaczenie, zyskują takie miasta jak Concepción, w regionie Biobio, oraz sąsiadujące ze sobą Valparaíso i Vina del Mar w regionie V.

Biorąc pod uwagę poziom życia, wyraźnie zauważalna jest dysproporcja w różnicach dochodów oraz niewielka procentowo ilość klasy średniej. W ostatnich latach, nastąpiło wiele zmian, wzmacniających niezbyt liczną, lecz ciągle rosnącą klasę średnią ale ciągle procent tej grupy społecznej, jest nieproporcjonalnie niski w stosunku do osób o najniższym i najwyższym statusie społecznym.

Polityka gospodarcza Chile gwarantuje dokładnie takie same prawa podmiotom krajowym, jak i zagranicznym inwestorom z państw, które zawarły z nami porozumienia o wolnym handlu, a ponadto bezpłatny dostęp do wielu sektorów gospodarki, z przejrzystymi regulacjami nakierowanymi na wzrost bezpośrednich inwestycji. Zagraniczny inwestor przechodzi przez standardowe procedury przed chilijskim urzędem podatkowym. Powinien uzyskać numer identyfikacji podatkowej, zarejestrować działalność w miejscu siedziby firmy, filii lub oddziału, uzyskać zgodę na pobyt, jeżeli jest osobą prawną, przedłożyć dokumenty urzędowo potwierdzające działalność przedsiębiorstwa

Chile zawarło umowy o wolnym handlu z 60 krajami, generującymi 85,7% światowego PKB, wśród nich także z Polską. Nasz kraj, podobnie jak inne, które podpisały umowy, korzysta z zerowej stawki celnej. Podlega jej ponad 96% towarów w wymianie handlowej. Dodatkową korzy-

ścią jest stosowana w imporcie Chile jednolita stawka celna (6% od 2003 roku). Polskie towary korzystają z ułatwień dostępu na mocy umowy o wolnym handlu Chile – UE i stawki celne stosowane w imporcie z Polski podlegają stopniowej redukcji.

Wymiana handlowa z Polską

Źródło: kuke, 2018

8. Ekonomiczne znaczenie państwa w regionie

Chile w porównaniu z sąsiadami, to stosunkowo niewielki kraj, z populacją około 17,5 mln mieszkańców, o nierównym podziale dochodów, co dodatkowo ogranicza efektywną wielkość rynku. Jednak trwały wzrost, przejrzystość prawa, sprawna gospodarka makroekonomiczna i jej otwartość na inne rynki, uczyniły z Chile kraj najzamożniejszy oraz najdynamiczniej rozwijający się w całej Ameryce Łacińskiej.

Czołową pozycję w regionie, Chile zbudowało, poprzez przyciągnięcie znacznej ilości inwestycji zagranicznych, w porównaniu do niewielkich rozmiarów jego rynku, choć da się zauważyć że w ostatnich latach niska cena miedzi na rynkach międzynarodowych spowolniła przyciąganie obcego kapitału.

Gospodarka kraju, nie opiera się tylko na zagranicznym kapitale, chilijskie firmy realizują znaczące inwestycje w celu rozszerzenia swojej obecności za granicą, głównie w Peru, Brazylii, Argentynie i Kolumbii. W rzeczywistości, pomijając Wyspy Dziewicze i Kajmany, Chile od 2014r. jest głównym inwestorem zagranicznym w regionie.

Krótko mówiąc, kraj przeprowadził niezbędne reformy, zapewniające stabilność - zarówno gospodarczą, społeczną, jak i polityczną - znacznie przewyższając pozostałe kraje w regionie. Oferuje również przejrzyste rozwiązania prawne, niezbędne dla rozwoju przedsiębiorczości. Wszystko to oznacza, że jego znaczenie jako miejsca inwestycji i regionalnej potęgi gospodarczej znacznie przewyższa to, co byłoby zgodne z wielkością rynku. Nie należy jednak zapominać, że w związku z niewielkim rozmiarem oraz specyfiką rynku, gospodarki chilijskiej, w wielu aspektach nie można porównać z gospodarką argentyńską lub brazylijską.

9. Chylijski handel zagraniczny

Chile posiada niezwykle otwartą gospodarkę a sam handel międzynarodowy, stanowi 56% PKB tego kraju. Trzej główni odbiorcy chilijskich produktów to Chiny Stany Zjednoczone i Japonia. Kraj eksportuje głównie miedź (50% eksportu), owoce oraz produkty pochodzące z rybołówstwa których sprzedaż, stanowi coraz większy procent wśród ogółu eksportu

Wskaźniki ekonomiczne	2012	2013	2014	2015	2016
Import towarów (mln USD)	80 073	79 249	72 159	63 039	58 825
Eksport towarów (mln USD)	77 791	76 477	75 675	63 362	59 917
Import usług (mln USD)	15 131	15 855	14 724	13 444	13 075
Eksport usług (mln USD)	12 387	12 452	10 967	9 737	9 625
Import towarów i usług (roczny wzrost w%)	5,2	2	-6,6	-2,7	-1,6
Eksport towarów i usług (roczny wzrost w%)	0,4	3,3	0,3	-1,8	-0,1
Import towarów i usług (w % PKB)	34,1	32,8	32,1	29,8	27,6
Eksport towarów i usług (w % PKB)	34,1	32,2	33,1	29,7	28,5
Saldo handlowe (mln USD)	2 608	2 015	6 523	3 465	5 256
Saldo handlowe (w tym usługi) (miliony USD)	66	-1.410	2.769	47	2.119
Handel zagraniczny (w % PKB)	68,3	65	65,1	59,5	56,1

Źródło: WTO - Światowa Organizacja Handlu; Bank Światowy, 2018

Główne kraje partnerskie

Główni partnerzy handlowi (% eksportu)	2017
Chiny	27,50%
Stany Zjednoczone	14,50%
Japonia	9,30%
Korea Południowa	6,20%
Brazylia	5,00%
Pozostałe kraje	37,60%

Źródło: Comtrade, 2018

Główni dostawcy (% importu)	2017
Chiny	23,90%
Stany Zjednoczone	18,10%
Brazylia	8,60%
Argentyna	4,50%
Niemcy	4,00%
Pozostałe kraje	40,90%

Główne produkty

Chile eksportowały w 2017 r. następujące produkty o łącznej wartości 68,3 mrd USD.	
Miedź i jej koncentraty	24,50%
Miedź rafinowana, stopy miedzi, produkty surowe	21,40%
Filety oraz inne mięso ryb, w tym ryby rozdrobnione	3,80%
Pasta chemiczna na bazie drewna, soda	3,80%
Nierafinowana miedź; anody miedziane do rafinacji	3,50%
Pozostałe produkty	43,00%

Źródło: Comtrade, najnowsze dostępne dane

Chile importowały w 2017 r. następujące produktów o łącznej wartości 65,2 mrd USD produktów	
Samochody osobowe i inne pojazdy mechaniczne ...	6,50%
Oleje, pochodne ropy naftowej, minerały bitumiczne...	6,10%
Ropa naftowa lub materiały bitumiczne	4,80%
Aparatura radiotelegraficzna	4,10%
Samochody transportowe	3,50%
Pozostałe produkty	75,10%

Główne usługi

Wartość usług w eksporcie w 2016 r. wynosi 11,7 mrd USD	
Usługi turystyczne	46,85%
Usługi transportowe	25,27%

Inne usługi biznesowe	21,61%
Usługi świadczone	3,05%
Usługi ubezpieczeniowe	2,63%
Oплаты licencyjne i prawa autorskie	0,37%
Kultura i rekreacja	0,22%

Źródło: Departament Statystyki ONZ, 2018

Wartość usług w imporcie w 2016r. wynosi 13,5 mrd USD	
Usługi turystyczne	31,74%
Usługi transportowe	31,04%
Inne usługi biznesowe	20,05%
Usługi świadczone	11,70%
Usługi ubezpieczeniowe	2,82%
Oплаты licencyjne i prawa autorskie	2,42%
Kultura i rekreacja	0,24%

Źródło: Departament Statystyki ONZ, 2018

10. Import w praktyce

Na wniosek importera, eksporter powinien spełnić, wymagania, określone przez procedury uprawniające do wwozu towarów.

Jakie produkty można importować?

Importowanym produktem może być każdy towar z wyjątkiem tych, wyraźnie zabronionych przez obowiązujące przepisy. Kategoryczny zakaz importu obejmuje towary: pojazdy używane i motocykle, azbest w dowolnej formie, pornografia, toksyczne odpady przemysłowe. W niektórych przypadkach importowany produkt, ze względu na swój specyficzny charakter, może podlegać zatwierdzeniu/ autoryzacji lub kontroli, przez specjalistyczną służbę monitorującą co wiąże się z procedurą autoryzacyjną, którą należy przeprowadzić przed planowanym importem danego produktu, kontaktując się z jedną z agencji, odpowiedzialną za procedurę dotyczącą danego produktu.

Które towary wymagają świadectw pochodzenia, certyfikatów oraz oceny podczas wwozu do Chile?

Wszystkie te towary, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, muszą zostać poddane uprzedniej kontroli przed ich zalegalizowaniem na terytorium Chile. Kontroli dokonuje wybrana agencja celna.

Przykłady agencji, odpowiedzialnych za kontrolę określonych towarów:

PRODUKTY	INSTYTUCJA KONTROLUJĄCA
Broń palna, amunicja, materiały wybuchowe i substancje chemiczne, łatwopalne i dymne	Dirección General de Movilización Nacional (www.dgmn.cl)
Materiały szkoleniowe związane ze sztukami walki przeznaczone do nauczania, nie podlegające restrykcjom prawnym, niezależnie od osoby, instytucji lub podmiotu wykonującego operację.	Dirección General de Movilización Nacional (www.dgmn.cl)

Alkohole, napoje alkoholowe i octy	Servicio Agrícola y Ganadero (www.sag.gob.cl)
Produkty organiczne oraz materiały, mające charakter niebezpieczny dla roślin.	Servicio Agrícola y Ganadero (www.sag.gob.cl)
Zwierzęta, produkty pochodzenia zwierzęcego oraz pochodne pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego.	Servicio Agrícola y Ganadero (www.sag.gob.cl)
Pestycydy	Servicio Agrícola y Ganadero (www.sag.gob.cl)
Produkty lub produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego.	Servicio Agrícola y Ganadero (www.sag.gob.cl)
Wszystkie rodzaje produktów spożywczych	Servicio de Salud
Produkty farmaceutyczne lub spożywcze do celów medycznych i / lub kosmetycznych	Servicio de Salud
Narkotyki i substancje psychotropowe, powodujące uzależnienie	Servicio de Salud
Substancje toksyczne lub niebezpieczne dla zdrowia.	Control Alimentos
Materiały rozszczepialne lub radioaktywne, substancje radioaktywne, sprzęt lub instrumenty generujące promieniowanie	Comisión Chilena de Energía Nuclear (www.cchen.cl)
Zasoby hydrobiologiczne, bez względu na fazę ich rozwoju, w tym gatunki ozdobne	Subsecretaría de Pesca (www.subpesca.cl)
Produkty rybne	Subsecretaría de Pesca (www.subpesca.cl)
Sprzęt radiowy, wymagający uprzedniej zgody na korzystanie z pasma transmisji	Subsecretaría de Telecomunicaciones (www.subtel.cl)
Ludzkie szczątki w każdej postaci	Ministerio de Salud, Hospital San Juan de Dios
Odpady i pozostałości baterii, baterii i akumulatorów; odpady cynku, ołowiu, antymonu, berylu, kadmu, chromu, farmaceutyków, rozpuszczalników organicznych.	Ministerio de Salud (www.minsal.cl)
Gatunki dzikiej fauny i flory chronione konwencją CITES	Autoridad definida de acuerdo al artículo IX de la Convención (www.cites.org)
Cementy, które mogą być wykorzystane do budowy elementów oporowych robót publicznych i budynków.	Przed ich zwolnieniem muszą przedstawić Certyfikat Jakości, wydany przez Laboratorium Kontroli Jakości Technicznej Budowlanej, zarejestrowany w Dzienniku Rejestrów Laboratoriów Kontroli Technicznej Jakości Budowlanej Ministerstwa Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast.

Których towarów nie można eksportować/ importować do Chile?

- Pojazdy używane
- Używane motocykle

- Opony używane i bieżnikowane
- Azbest w dowolnej jego postaci
- Pornografia
- Toksyczne odpady przemysłowe
- Towary niebezpieczne dla zwierząt, rolnictwa lub zdrowia ludzi (niektóre pestycydy do użytku rolniczego, zabawki i artykuły dla dzieci zawierające toluen, kleje z lotnych rozpuszczalników), które są zabronione przez Dekret Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Rolnictwa oraz inne agencje państwowe
- Inne towary, które zgodnie z obowiązującymi przepisami objęte są zakazem przywozu.

Dokumenty

- Konosament (conocimiento de embarque).
- Faktura handlowa (factura comercial), oryginał, wyszczególniająca importowane towary, przedmiot umowy kupna sprzedaży, jak też ich wartość.
- Deklaracja złożona przez importera dotycząca wartości importowanych towarów (declaración jurada).
- Zaświadczenie stwierdzające koszt ubezpieczenia towarów, w przypadku gdy wartość składki nie została ujęta w fakturze handlowej.
- Packing list w przypadku towarów wysyłanych w kontenerach
- Świadectwo pochodzenia, dotyczyć będzie towarów importowanych z krajów objętych jakąkolwiek umową handlową z Chile, które korzystają z preferencji celnych, w tym z Polski.
- W zależności od rodzaju wysyłanych towarów wymagane prawem pozwolenia i świadectwa, o których była wyżej mowa.

11. Wymiana handlowa z unią europejską

Dzięki umowie stowarzyszeniowej UE utrzymuje uprzywilejowane stosunki handlowe z Chile, które obejmują liberalizację handlu towarami i usługami, zasady regulujące prawa przedsiębiorczości (inwestycje) i wzajemny dostęp do przetargów publicznych. Ponadto inne istotne kwestie w komercyjnej części umowy obejmują własność intelektualną, zasady dotyczące barier technicznych w handlu, a także rozdział dotyczący współpracy celnej i ułatwień w handlu. Bardzo ważne są porozumienia w sprawie środków sanitarnych i fitosanitarnych oraz win i napojów spirytusowych. Od dnia 1 lutego 2003r. czyli wejścia w życie komercyjnej części układu o stowarzyszeniu między Chile i UE handel dwustronny podwoił się. UE była trzecim partnerem handlowym Chile w 2017r. Zarówno pod względem importu, jak i eksportu (po Chinach i Stanach Zjednoczonych).

Wymiana handlowa w liczbach:

- 8,8 mld EUR- wartość eksportu z UE do Chile w 2017 r.
- 8,3 mld EUR- wartość importu UE z Chile w 2017 r.

Eksport z UE do Chile obejmuje głównie produkty przemysłowe, takie jak maszyny i sprzęt transportowy oraz produkty przemysłowe, traktowane jako chemikalia. UE importuje z Chile produkty rolne, takie jak owoce, miedź i inne metale, oraz produkty przemysłowe, takie jak żywność, wino i celuloza.

Handel usługami:

- 3,7 mld EUR- wartość eksportu UE do Chile w 2016 r.
- 1,8 mld EUR- wartość importu UE z Chile w 2016 r.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ)

- 47,2 mld EUR- wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych UE w Chile w 2016 r.
- 1,4 mld EUR- wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych Chile w UE w 2016 r.

12. Współpraca Chile z organizacjami międzynarodowymi

Chile jest aktywnym członkiem następujących międzynarodowych organizacji:

- APEC (Wspólnota Gospodarcza Azji i Pacyfiku), BIS (Bank for International Settlements),
- CAN (Wspólnota Andyjska - Comunidad Andina de Naciones, członek stowarzyszony),
- FAO (Organizacja Żywności i Rolnictwa ONZ - Food and Agriculture Organization of the United Nations)
- Alianza del Pacífico (Sojusz Pacyfiku)
- G-15 (Grupa 15 utworzona we wrześniu 1989 roku. podczas szczytu w Belgradzie skupiająca się na współpracy między krajami rozwijającymi się w zakresie inwestycji, handlu i technologii, w celu zwiększenia wzrostu gospodarczego i dobrobytu. Składa się z krajów Ameryki Północnej, Ameryki Południowej, Afryki i Azji. Członkostwo w G15 rozszerzyło się do 18 krajów, ale nazwa pozostała niezmienną),
- G-77 (Grupa 77 ustanowiona w dniu 15 czerwca 1964 roku przez siedemdziesiąt siedem krajów rozwijających podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju UNCTAD w Genewie. Chociaż liczba członków G-77 wzrosła do 130 krajów, oryginalna nazwa została utrzymana ze względu na ich znaczenie historyczne)
- IADB (Między-Amerykański Bank Rozwoju - Inter-American Development Bank)
- IAEA (Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej - International Atomic Energy Agency)

- IBRD (Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju – International Bank for Reconstruction and Development)
- ICAO (Międzynarodowa Organizacja Lotnictwa Cywilnego – International Civil Aviation Organization), ICC (Międzynarodowa Izba Gospodarcza – International Chamber of Commerce)
- ICCT (Międzynarodowe Centrum Przeciwko Terroryzmowi – International Centre for Counter- Terrorism, sygnatariusz)
- ICCT (Międzynarodowa Rada ds. Czystego Transportu – International Council on Clean Transportation)
- ICRM (Międzynarodowy Czerwony Krzyż -The International Red Cross and Red Crescent Movement)
- IDA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, LAES, LAIA, Mercosur (członek stowarzyszony), MIGA, MINUSTAH, NAM, OAS, OECD, OPANAL, OPCW, PCA, RG, SICA (obserwator), UN, UNASUR
- UNCTAD (Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju. Powstała w 1964 roku w Genewie, ma za zadanie wspierać rozwój handlu międzynarodowego)
- UNESCO, UNHCR, UNIDO, Union Latina, UNMOGIP, UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (wg. CIA Word Factbook, 2011)

13. Najważniejsze organizacje ekonomiczno-gospodarcze

InvestChile (Promocja Inwestycji)
Ahumada 11 - piso 12 - Santiago Centro
Tel: (56 2) 26 63 92 00
<https://investchile.gob.cl/>

Corporación de Fomento de la Producción (CORFO) (Organizacja ds. Promocji Produkcji)
Moneda, 921 - Santiago Centro
Tel: (56 2) 26 31 82 00
Fax: (56 2) 26 71 10 58
<http://www.corfo.cl/>

Instituto Nacional de Estadísticas (INE) (Krajowy Instytut Statystyczny)
Avda. Presidente Bulnes, 418 - Santiago Centro
Tel: (56 2) 28 92 40 00
Fax: (56 2) 26 71 21 69
<http://www.ine.cl/>

Cámara Nacional de Comercio (Krajowa Izba Gospodarcza)
Merced 230 - Santiago Centro
Tel: (56 2) 23 65 40 00
Fax: (56 2) 23 65 40 01
<http://www.cnc.cl/>

Cámara de Comercio de Santiago (Izba Gospodarcza Santiago)
Monjitas, 392 - Santiago Centro
Tel: (56 2) 2 360 70 00
Fax: (56 2) 2 633 09 62
<http://www.ccs.cl>

Confederación de la Producción y del Comercio (CPC) (Konfederacja Handlowo- Producentka)
Monseñor Sótero Sanz, 182 - Providencia

Tel: (56 2) 22 31 97 64

Fax: (56 2) 22 31 98 08

<http://www.cpc.cl/>

Sociedad de Fomento Fabril (Sofofa) (Stowarzyszenie Rozwoju Przemysłowego)

Avda. Andrés Bello, 2777 Edificio de la Industria - piso 3° - Las Condes

Tel: (56 2) 23 91 31 00

Fax: (56 2) 23 91 32 00

<http://www.sofofa.cl/>

Asociación Nacional de Importadores (Krajowe stowarzyszenie Importerów)

Monjitas 392, piso 1 – Santiago Centro

Tel: (56 2) 23 65 40 00

Fax: (56 2) 26 33 09 62

Asociación de Exportadores de Manufacturas de Chile (ASEXMA)
(Zrzeszenie Eksporterów- Rzemieślników)

Huérfanos 786, oficina 808, piso 8, Santiago Centro

Tel: (56 2) 24 98 40 00 / (56 2) 24 98 40 30

Fax: (56 2) 22 03 67 30

<http://www.asexma.cl/>

Confederación Nacional Unida de Mediana y Pequeña Industria (Zrzeszenie Małych i Średnich przedsiębiorstw)

Phillips, 40 – oficina 63 – Santiago Centro

Tel: (56 2) 26 33 14 92

Fax: (56 2) 26 64 72 98

<http://www.conupia.cl/>

Comisión de las Comunidades Europeas (Delegatura Komisji Europejskiej)

Avda. Ricardo Lyon, 222 - piso 3° - Providencia

Tel: (56 2) 23 35 24 50

Fax: (56 2) 23 35 17 79

http://eeas.europa.eu/delegations/chile/index_es.htm

Asociación Logística de Chile, A.G (Chilijskie Stowarzyszenie Logistyczne)

Puerto Madero N° 9710, Oficina 18/19 A Pudahuel - Santiago

Tel: (56-2) 25 44 85 91- (56 2) 25 44 85 92

Fax: (56-2) 25 44 85 93

<http://www.alog.cl/>

14. Źródła

<http://www.ine.cl/>

<http://www.emol.com/noticias/Nacional/2017/08/31/873382/Resultados-preliminares-del-Censo-2017-Poblacion-en-Chile-llega-a-17373831.html>

<https://es.statista.com/estadisticas/635359/paises-lideres-en-la-produccion-de-cobre-a-nivel-mundial/>

<https://radio.uchile.cl/2017/11/24/chile-y-su-futuro-como-venezuela-cuba-o-corea-del-norte/>

<https://es.portal.santandertrade.com/analizar-mercados/chile/cifras-comercio-exterior>

<https://www.portaleducativo.net/sexta-basico/780/chile-y-sus-recursos-naturales>

<https://www.mundomaritimo.cl/noticias/consumo-de-madera-por-la-industria-forestal-chilena-crece-78-en-15-anos>

<https://www.radioagricultura.cl/economia/2018/07/09/fao-chile-aumentara-en-56-su-exportacion-pesquera-al-2030.html>

<https://www.prochile.gob.cl/landing/sectores-productivos/>

<https://www.aduana.cl/importaciones-de-productos/aduana/2007-02-28/161116.html>

https://eeas.europa.eu/delegations/chile_es/1056/Chile%20y%20la%20UE

<http://ec.europa.eu/eurostat>

<http://www.mapa.kuke.com.pl/chile.html>

